

Жлобінська Юлія

аспірант кафедри економіки та маркетингу

Харківський національний економічний університет,

м. Харків

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ МАШИНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Annotation. State of innovative security of Ukraine's engineering industry of was analyzed. The main problems and ways of increasing the level of security have been identified

Одним із показників ефективності інноваційної діяльності машинобудівної галузі, бажаним результатом впровадження інновацій є їхнє сприйняття ринком, та, як результат, реалізація інноваційної продукції. Спроможність галузі реалізовувати свою інноваційну продукцію говорить про можливість отримання ефекту від вкладених в інноваційну діяльність коштів, тобто про стан інноваційної безпеки підприємств. Ця проблема набуває особливої актуальності враховуючи критичний фінансовий стан більшості вітчизняних підприємств, що робить необхідною умовою отримання максимального ефекту від кожної витраченої на інноваційну діяльність гривні.

Питання інноваційної безпеки економічних систем вивчали такі вчені-економісти як В.О. Косевцов, Б.В. Губський, І.І. Кукурудза, М. Денисенко, О.Волкова, А.І. Сухоруков, О.М. Левковець, які досліджували питання на державному рівні; К.В.Коловангіна – на рівні регіону; І.І. Нагорна, К.С. Пенюшина, І. Ю. Глазкова, Ю. Морозюк, Н.О. Лисенко та Н.В. Білошкурська – на рівні підприємства та ін. Однак, не зважаючи на широкий інтерес до даного питання, недостатньо уваги приділяється дослідженню її стану через показники результативності інноваційної діяльності.

Метою даного дослідження є критичний аналіз інноваційної безпеки машинобудівної галузі України.

Для досягнення означеної мети доцільним є співставлення кількості машинобудівних підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, впроваджували інновації та тих, які змогли реалізувати інноваційну продукцію.

Відповідно до статистичних даних у 2005 році зі 100 % підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, 77,4 % впроваджували інновації, 91 % реалізували інноваційну продукцію [1]. Перевага останніх у загальній кількості інноваційно-активних підприємств може говорити про те, що підприємства реалізували інноваційну продукцію в тому числі і ту, що була створена у попередніх періодах.

Починаючи з 2006 р. по 2011 р. співвідношення підприємств змінилось: кількість підприємств, що реалізували інноваційну продукцію була меншою ніж кількість підприємств, що впроваджували інновації. У 2006 р. різниця дорівнювала 3,6 %, у 2008 р. - 6,75 %, у 2010 р. – 10%, 2011 р. – 8,5% [1]. Отже, інноваційна продукція певної частки підприємств не знайшла попиту на ринку та не була реалізована. Ймовірними причинами цього можуть бути: помилки при розробці інновації, неврахування особливостей запитів попиту, недостатній рівень якості отриманого інноваційний продукт, тощо.

Серед підприємств, що реалізували інноваційну продукцію, останні 4 роки превалюють ті, що реалізували продукцію, яка була новою виключно для підприємств, над тими, які реалізували продукцію нову для ринку. Різниця між ними стабільно зростає, на кінець 2011 р. вона склала 90% (125 підприємств). Тобто, підприємства машинобудівної галузі віддають перевагу використанню наявного світового досвіду у науково-технічній сфері, що підтверджується наведеними вище даними стосовно незначної частки витрат підприємств на дослідження і розробки. Враховуючи той факт, що переважну частку інноваційної продукції вдалося реалізувати за кордоном, ця продукція є конкурентоспроможною на цих ринках.

Таким чином, для посилення ринкових позицій, окрім збільшення частки виробництва інноваційної продукції у загальному обсязі, можливо підвищувати

конкурентний потенціал також за рахунок розробки та реалізації продукції вищого рівня новизни, високотехнологічної та наукоємної. Це дозволить покращити стан інноваційної безпеки всієї машинобудівної промисловості України.

В рамках машинобудування одним із напрямків розвитку високотехнологічних та наукоємних виробництв є авіаційна галузь. Згідно Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості» літакобудування визнається пріоритетною галуззю економіки України, науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи по створенню нової авіаційної техніки відносяться до категорії критичних технологій [2]. Крім того, Україна володіє значним науково-технічним та виробничим потенціалом у даній галузі, належить до небагатьох країн світу, які володіють повним циклом (макротехнологією) створення авіаційної техніки.

Таким чином, у рамках здійсненого дослідження було проаналізовано стан інноваційної безпеки машинобудівної галузі України, визначено основні проблеми та напрям підвищення рівня убезпеченості даної галузі.

Напрямом для подальших досліджень є глибокий аналіз специфіки інноваційної безпеки підприємств, що виробляють авіаційну техніку; розроблення показників за допомогою яких можливо здійснити об'єктивну оцінку та моніторинг її стану.

Список використаних джерел

1. Наукова та інноваційна діяльність в Україні [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Закон України «Про розвиток літакобудівної промисловості» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2660-14>